

ЛАГУНИ: Підсумки

Комплексне управління водними ресурсами та прибережною зоною в Європейських лагунах за умов зміни клімату

№ В4.2 РТ

Міське журі

Тилігульський лиман, Україна

Факти

Тилігульський лиман є однією з чотирьох прибережних лагун, які розглядаються в даному міжнародному проекті, і який разом з Ріа-де-Авейру (Португалія), Мар-Менор (Іспанія) та лагуною Вістула (Польща і Росія), являє собою гарний приклад співпраці на європейському рівні. До Проекту долучені також партнери з інших країн: Норвегії, Німеччини та Великобританії. Мета проекту полягає у розробці науково обґрунтованих стратегій та структур підтримки прийняття рішень для комплексного управління лагунами, за участю не тільки вчених і політиків, але й населення, для створення можливості підійти до проблем Тилігульського лиману з різних точок зору. Представлені результати - це коротка технічна сводка, що підкреслює важливість участі громадськості в управлінні прибережних лагун, тобто, важливо, щоб люди долучалися і брали активну участь в обговореннях та діях.

Характеристика міського журі

В ході вивчення поточного стану Тилігульського лиману в рамках проекту Лагуни «Інтегроване управління водними ресурсами та управління прибережною зоною в Європейських лагунах в контексті зміни клімату» в період 19-20 квітня 2013 журі громадян було проведено в селі з Коблево, Миколаївської області, Україна. Журі складалося з 12 осіб, група експертів була представлена восьма учасниками.

В журі громадян були включені жителі Одеської та Миколаївської областей від усіх районів області з різних сфер, з Березанського, Комінтернівського, Березівського районів; наступних населених пунктів:

Березанка, Калинівка, Красноармейка, Ташино, Пшеляново, міста Коблево, міста Южний і т.д. Вікова категорія членів журі громадян була 23-60 років. Співвідношення чоловіків було: 70% - чоловіки, 30% - жінки.

Експертна група складалася з таких осіб:

- 1) У сільському господарстві: **Балджи Марина** - доктор економічних наук, професор Одеського національного економічного університету;
- 2) Любительське рибальство і мисливство: **Петрович Зіновій** - Науковий консультант в Миколаївській філії НЕТ України;

3) Навколишнє середовище: **Олег Деркач** - експерт в мережі Чорноморського НУО;

4) Рибальство: **Хуторний Сергій** - науковий співробітник Одеського філіалу Інституту біології південних морів;

5) Транспорт та інфраструктура: **Картиш Данило** - науковий співробітник ринку Департаменту транспортних послуг в Інституті проблем ринку та економіки і екологічних досліджень НАН України;

6) Туризм: **Нездоймінов Сергій** - доцент кафедри економіки та управління туризмом в Одеському національному університеті економіки;

7) Якість води: **Євген Соколов** - науковий співробітник Одеського філіалу Інституту біології південних морів;

8) Управління та Закон: **Марина Романенко** - головний спеціаліст Державного управління з охорони навколишнього природного середовища в Миколаївській області.

Журі громадян був також представлений роздатковий матеріал:

- Брошура з результатами фокус-груп,

- Вісник Тилігульського лиману,

- Карта регіону,

- CD з останнім фільмом про Тилігульський лиман і т.д.

Після проведення цього заходу основні питання, що викликають заклопотаність місцевого населення були уточнені, а також ряд додаткових рекомендацій з відновлення регіону були названі.

Список рекомендацій:

1) необхідно терміново провести днопоглиблювання та очищення дна для підключення каналу "Лагуна-море", також проводити контроль видобутку піску в цьому місці;

2) прочистити русло ріки Тилігул;

3) провести інвентаризацію (локалізацію) природних ресурсів, оцінку ресурсів сировинних видів флори і фауни;

4) керівництво області в цілому повинно бути більш жорстким, треба зміцнити правову базу для її реалізації;

5) поліпшити деякі моменти законодавства;

6) систематизувати статус Тилігульського лиману на законодавчому рівні;

7) бажано створити об'єднаний національний природний парк в регіонах Одеси і Миколаєва з єдиним блоком управління, необхідно провести чітке зонування парків;

8) потрібен розвиток інфраструктури (дороги, в першу чергу), а Тилігульський лиман представляє особливий інтерес для розвитку рекреаційної та туристичної галузі;

9) доцільно розвивати всі види туризму: екологічний, освітній, фестивальний, винний, етнічний, оздоровчий, спортивний і т.д.;

10) в сільськогосподарському секторі регіону повинна бути проведена серія заходів:

- встановлення процесу сівозмін,

- проведення більш ретельної оранки вже використовуваних територій, заборона оранки цілинних схилів,

- заборона будь-яких сільськогосподарських робіт поблизу кромки води,

- строгий контроль кількості та якості добрив,

- запровадити державні субсидії для фермерів, що проводять еко-орієнтовану діяльність,

- поліпшити структуру машин і тракторів;

11) необхідно збільшити штат органів охорони навколишнього середовища;

12) розробити організаційний проект області;

13) запровадити використання альтернативних джерел енергії і т.д.

Лиман характеризується унікальним природним навколишнім середовищем, що сприяє соціально-економічному розвитку прилеглих територій, зокрема рекреаційній діяльності, «зеленого» туризму, рибного господарства та рибальства. Важливо те, щоб місцева громада брала пряму активну участь в плануванні та комплексному управлінні водними ресурсами та прибережною зоною на Тилігульському лимані. В кінці кожної сесії учасникам було запропоновано нанести точки на карті з проблемними чи, навпаки, благополучними, на їх погляд, зонами.

Знання та дані різноманітних наукових дисциплін будуть поєднані з даними з місць та думками зацікавлених осіб з метою вироблення загальних спільних сценаріїв (за допомогою підходу з якісно-кількісними сценаріями та науковим моделюванням) майбутніх можливих тенденцій та умов розвитку прибережних лагун за умов зміни клімату.

Підсумки проекту LAGOONS перекладають результати проекту у практичну та корисну інформацію для осіб, що визначають політику, та управлінців водного господарства.

Підсумки також доступні онлайн: <http://lagoons.web.ua.pt/>

Назва проекту: *Комплексне управління водними ресурсами та прибережною зоною в Європейських лагунах за умов зміни клімату*

Номер договору: 283157

Дата початку проекту: Жовтень 2011

Тривалість: 36 місяців

Проект фінансується Сьомою рамковою програмою (2007-2013) Європейської Комісії.

Наведені у цій публікації інформація та погляди можуть не співпадати з поглядами ЄК. Автори та видавник не беруть на себе відповідальність за будь-якій втрати, спричинені використанням цього резюме.

Цей бриф повинен бути розміщений як:

ЛАГУНИ. 2013. Громадське журі - Тилігульський лиман, Україна. Бриф ЛАГУНИ В4.2. 4р.